

However, in the organogenesis final stages there was a gradual decrease in this indicator due to leaf dieback in the lower and upper tier of plants.

In the experiments, sowing dates had a significant effect on leaf surface area formation for winter barley plants. From stubbing start till the earing phase, the largest values of this indicator were found on plots with sowing date September 30, this indicator was slightly lower for sowing date October 10.

Thus, on average in 2018-2019, the largest leaf surface area of plants in the shooting phase was, depending on the sowing rate 36.3-38.1 thousand m²/ha, in the earing phase – 45.5-47.3 thousand

m²/ha with sowing date September 30, for sowing date October 10 – 38.0-39.8 and 42.0-43.6 thousand m²/ha, respectively

Besides, the sowing rate influence on leaf surface area formation was significant. Crops thickening due to sowing rate increase was accompanied by plant assimilation surface increase per area unit. Whereas the leaf surface area per plant decreased when sowing rates increased from 4.5 to 6.0 million seeds/ha.

Thus, the biggest leaf surface area was formed in plants in earing phase sown on September, 30 with sowing rate 6.0 million seeds/ha; it constituted 49,5 thousand m²/ha.

УДК 631.526.32:633.11(477.7)

Заєць С.О., кандидат с.-г. наук, с. н. с., завідувач відділу рослинництва та неполивного землеробства

Фундират К.С., кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник

Інститут зрошувального землеробства НААН України

Гальченко Н.М., кандидат с.-г. наук, директор дослідної станції

Асканійська ДСГДС ІЗЗ НААН України

E-mail: szaiets58@gmail.com

ВИПРОБОВУВАННЯ СУЧАСНИХ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ НА ЗРОШУВАНИХ І НЕПОЛИВНИХ ЗЕМЛЯХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Подальше підвищення врожайності пшениці озимої на зрошуваних землях можливе за рахунок використання нових високоврожайних сортів. У Державному реєстрі сортів рослин придатних для поширення в Україні на 2020 рік нараховувалось понад 400 сортів пшениці м'якої озимої, а для зони Степу біля 290. Проте сортів пшениці, які б були придатними для вирощування на зрошуваних землях півдня України, дуже мало. Тому з метою визначення найбільш врожайних й адаптованих сортів пшениці озимої до умов зволоження півдня України в 2018–2020 роках на полях Асканійської державної сільськогосподарської дослідної станції ІЗЗ НААН було проведено екологічне сортопробування районуваних сортів.

У досліді застосовували загальноприйняті агротехнічні прийоми вирощування пшениці озимої для неполивних і зрошуваних земель півдня України. Попередником в неполивних умовах був пар, а в умовах зрошення ріпак озимий. Сівбу проводили сівалкою “Клєн” – 6 в оптимальні строки для регіону: з 26 по 30 вересня. Добрива вносили на неполивних землях із розрахунку N₄₅, а на зрошенні – N₉₀P₈₀. В умовах зрошення пшеницю поливали 3–4 рази нормою 350–400 м³/га за допомогою дощувального агрегату «Zimatic». Висівали 9 сортів пшениці озимої Інституту зрошувального землеробства НААН, 2 сорти Асканій-

ської ДСГДС ІЗЗ НААН, 8 сортів Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннезнавства та сортоживчення НААН. За стандарт був взятий сорт ‘Асканійська’, створений в Асканійській ДСГДС ІЗЗ НААН.

Результати досліджень показали, що в середньому за 2018–2020 роки в умовах зрошення залежно від сорту пшениця озима сформувала врожайність 5,23–7,16 т/га, а в неполивних умовах – 4,59–6,22 т/га, або на 0,64–2,24 т/га менше. Найвищу врожайність в неполивних умовах забезпечували сорти СГІ-НЦНС НААН ‘Ліра одеська’ (6,22 т/га) і ‘Щедрість одеська’ (6,09 т/га), ІЗЗ НААН – ‘Кошова’ (5,98 т/га) та Асканійської ДСГДС ІЗЗ НААН – ‘Асканійська’ (5,83 т/га), а в умовах зрошення ці ж сорти та ‘Нива одеська’ (7,16 т/га), ‘Мудрість одеська’ (7,12 т/га), ‘Асканійська берегиня’ (7,11 т/га), ‘Марія’ (7,08 т/га) і ‘Кохана’ (6,99 т/га). За індексом засухостійкості максимального значення 0,90–0,99 мали сорти ‘Бургунка’, ‘Конка’, ‘Херсонська безоста’, ‘Турт’ і ‘Ліра одеська’. За індексом схильності до стресу мінімальні значення були у сортів ‘Бургунка’ (5,60), ‘Конка’ (5,94), ‘Херсонської безостої’ (4,31), ‘Ліри одеської’ (5,73), а також у ‘Росинки’ (3,83) і ‘Леді’ (6,71). Отже більш пластичними сортами до умов вологозабезпечення є сорти ‘Бургунка’, ‘Конка’ та ‘Херсонська безоста’.